

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

6 ноември 2014 година *

„Преюдициално запитване — Обща селскостопанска политика — Схема на единно плащане — Регламент (ЕО) № 795/2004 на Комисията — Член 18, параграф 2 — Национален резерв — Изключителни обстоятелства — Принцип на равно третиране“

По дело C-335/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Scottish Land Court (Обединено кралство) с акт от 14 юни 2013 г., постъпил в Съда на 18 юни 2013 г., в рамките на производство по дело

Robin John Feakins

срещу

The Scottish Ministers,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: А. Tizzano, председател на състава, А. Borg Barthet, М. Berger, S. Rodin (докладчик) и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 30 април 2014 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Feakins, от А. S. Devanny, solicitor, С. Agnew of Lochnaw, QC, и N. MacDougall, advocate,
- за Scottish Ministers, от N. Wisdahl, в качеството на представител, подпомагана от J. Wolffe, QC, и от D. Cameron, advocate,
- за гръцкото правителство, от I. Chalkias и E. Chroni, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от K. Skelly и G. von Rintelen, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 19 юни 2014 г.,

* Език на производството: английски.

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването и валидността на член 18, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 795/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за определяне на подробни правила за прилагането на схемата за единно плащане, предвидена в Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители (ОВ L 141, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 56, стр. 193), изменен с Регламент (ЕО) № 1974/2004 на Комисията от 29 октомври 2004 година (ОВ L 345, стр. 85; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 60, стр. 274) (наричан по-нататък „Регламентът за прилагане“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на производство по обжалване на решението на Scottish Ministers за определяне на референтната сума на г-н Feakins за целите на изчисляване на правата му на единно плащане по Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 година относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители и за изменение на Регламенти (ЕИО) № 2019/93, (ЕО) № 1452/2001, (ЕО) № 1453/2001, (ЕО) № 1454/2001, (ЕО) 1868/94, (ЕО) № 1251/1999, (ЕО) № 1254/1999, (ЕО) № 1673/2000, (ЕИО) № 2358/71 и (ЕО) № 2529/2001 (ОВ L 270, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 49, стр. 177) (наричан по-нататък „Основният регламент“).

Правна уредба

Основният регламент

- 3 Основният регламент, в сила към момента на настъпване на фактите в основата на спора по главното производство, установява по-специално схема за подпомагане на доходите на земеделските производители, която е отделена от производството. Тази схема, обозначена в член 1, второ тире от същия регламент като „схема на единно плащане“, обединява известен брой директни плащания, получавани от земеделските производители по линия на различни съществували дотогава схеми за подпомагане.
- 4 Съгласно съображение 24 от Основния регламент:

„За да се повиши конкурентоспособността на селското стопанство на Общността и да се насърчи качеството на храните и стандартите за опазване на околната среда, е необходимо да се предвиди намаляване на институционализираните цени на селскостопанските продукти и да се увеличат цените на производство за селските стопанства в Общността. За да се постигнат тези цели и да се насърчи едно по-пазарно ориентирано и устойчиво земеделие, е необходимо да се доведе докрай преминаването от подпомагане на производството към подпомагане на земеделския производител, като се използва система за помощ, отделена от производството за всяко стопанство. И докато отделянето на помощта от производството няма да промени самите суми, които се плащат на земеделските производители, то значително ще увеличи ефективността на помощта за доходите. Следователно, удачно е единното плащане на стопанство да се подчини на условието за спазване на стандартите в областта на околната среда, здравето и хуманното отношение към животните, както и поддържането на стопанството в добро селскостопанско и екологично състояние“.

5 Съображение 29 от този регламент гласи:

„С цел да се установи сумата, която даден земеделски производител има право да получи по силата на новата схема, е удачно да се изхожда от сумите, които са му били дадени през някакъв референтен период. За да се вземат предвид специфични ситуации, трябва да се създаде национален резерв. Този резерв може също да улесни участието на нови земеделски производители в схемата. Единното плащане трябва да бъде установено на нивото на стопанството“.

6 При привеждането в действие на схемата на единно плащане държавите членки имат избор между т.нар. „исторически“ или т.нар. „регионален“ модел.

7 При т.нар. „исторически“ модел земеделските производители, които за референтен период, включващ като цяло календарните години 2000—2002, са получили плащане по силата на поне една от схемите за подпомагане, посочени в приложение VI към Основния регламент, имат право на „права на плащане“, които са изчислени въз основа на референтна сума, получена за всеки земеделски производител от годишната средно аритметична стойност на всички плащания, отпуснати му по тази схема за този период. Броят на правата е равен на средния годишен брой хектари, дали право на съответния земеделски производител на такива плащания през референтния период.

8 Член 37, параграф 1 от посочения регламент установява в този смисъл основното правило, съгласно което референтната сума се изчислява както следва:

„Референтната [сума] е средната аритметична стойност за общите суми на плащанията за последните три години, отпуснати на даден земеделски производител по схемите за подпомагане, посочени в приложение VI, изчислени и коригирани в съответствие с приложение VII, за всяка календарна година на референтния период“.

9 Основният регламент обаче предвижда някои особени мерки, приложими по отношение на земеделските производители, за които изчислената съгласно споменатия член 37, параграф 1 референтна сума не отразява равнището на помощта, която биха получили, ако схемата на единно плащане не беше влязла в сила.

10 В частност, от една страна, по силата на член 40, параграф 1 от този регламент:

„Чрез дерогация от член 37, всеки земеделски производител, чието производство е силно засегнато по време на референтния период от непреодолима сила или извънредни обстоятелства, възникнали преди или по време на същия този референтен период, могат да поискат референтната им сума да се изчислява на базата на календарната година или календарните години през референтния период, които не са били засегнати от непреодолима сила или извънредни обстоятелства“.

11 От друга страна, член 42, параграф 1 от Основния регламент предвижда създаването на национален резерв от всяка държава членка, който би трябвало да се финансира чрез прилагане на процент на линейно намаление на референтните суми.

12 По силата на член 42, параграфи 3 и 5 от този регламент държавите членки могат да използват националния резерв, за да отпускат референтни суми на земеделски производители, които са започнали селскостопанска дейност или по отношение на които се прилагат програми за реструктуриране и за развитие.

13 Член 42, параграф 4 от посочения регламент гласи:

„Държавите членки използват националния резерв за целите на [установяването], в съответствие с обективни критерии и по такъв начин, че да се осигури равно третиране на земеделските производители и да се избегнат нарушения на пазара и конкуренцията, на референтни [суми] за земеделски производители в специфична ситуация, която следва да бъде дефинирана от Комисията [...]“.

14 Член 41 от Основния регламент предвижда:

„1. За всяка държава членка [сборът] от референтните [суми] не трябва да надвишава националния таван, посочен в приложение VIII.

2. При необходимост държавите членки прилагат процент на линейно намаление на референтните [суми] с цел да се осигури спазването на този таван“.

15 Член 42, параграф 7 от този регламент предвижда:

„Държавите членки правят процентно линейно намаление на правата в случаите, в които техният национален резерв не е достатъчен да покрие случаите по параграфи 3 и 4“.

16 Основният регламент е отменен и е заменен с Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета от 19 януари 2009 година за установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски стопани, за изменение на регламенти (ЕО) № 1290/2005, (ЕО) № 247/2006, (ЕО) № 378/2007 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1782/2003 (ОВ L 30, стр. 16), в сила от 2 февруари 2009 г., който от своя страна е отменен и заменен с Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета (ОВ L 347, стр. 608), в сила от 20 декември 2013 г.

Регламентът за прилагане

17 Регламентът за прилагане, в сила към момента на настъпване на фактите по спора в главното производство, съдържа разпоредби за прилагане на предвидената в Основния регламент схема на единно плащане.

18 Съображение 13 от Регламента за прилагане гласи:

„Член 42, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 позволява на Комисията да определи [специфични ситуации], от които ще произтича право на установяване на референтни [суми] за определени земеделски производители, намиращи се в ситуации, които частично или цялостно са им попречили да получат преки плащания по време на референтния период. Следователно е подходящо да се изброят тези [специфични ситуации], като се предоставят правила, с цел да се избегне кумулирането на ползи от отделното разпределяне на права на плащане от различни места на един и същи земеделски производител, без да се взема предвид възможността Комисията да добави и други [ситуации], когато това се налага [...]“.

19 Член 18, параграфи 1 и 2 от посочения регламент гласи:

„1. За целите на член 42, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 „земеделски производители в специфична ситуация“ означава земеделските производители, предвидени в членове 19 до 23а от настоящия регламент.

2. В случаите, в които даден земеделски производител в специфична ситуация отговаря на условията за прилагането на два или повече от членовете от 19 до 23а на настоящия регламент или член 37, параграф 2; член 40; член 42, параграфи 3 или 5 от Регламент (ЕО) № 1782/2003, той получава определен брой права на плащане не по-висок от броя хектари, които той е декларирал по време на първата година от прилагането на схемата за единно плащане и чиято стойност следва да бъде най-високата стойност, която той може да получи, като прилага поотделно всеки един от членовете, за чието прилагане той отговаря на условията“.

20 Членове 19—23а от посочения регламент установяват определен брой специфични ситуации, при които съответният земеделски производител може да получи права от националния резерв.

21 В частност член 22 от Регламента за прилагане предвижда:

„1. Земеделски производител, който в периода между края на референтния период и най-късно до 15 май 2004 г. е отдавал под аренда за срок от шест или повече години своето стопанство или част от него и който не може да промени условията в договора за отдаване под аренда, получава права на плащане, които се изчисляват, като се раздели референтната сума, установена от държавата членка в съответствие с обективни критерии и по начин, по който да се осигури равно третиране на земеделските производители и да се избегнат нарушения на пазара и в областта конкуренцията, на определен брой хектари, които не надвишава броя на хектарите, които земеделският производител е отдавал под аренда.

2. Параграф 1 се прилага по отношение на всеки земеделски производител, който по време на референтния период или преди това, или най-късно до 15 май 2004 г., е закупил дадено стопанство или част от стопанство и чиято земя е била отдадена под аренда по време на референтния период, и който е имал намерението да започне или да разшири селскостопанската си дейност в рамките на една година след изтичането на срока на договора за отдаване под аренда“.

22 Член 12, параграфи 1, 4 и 8 от този регламент гласи:

„1. С[читано от началото на] календарната година, която предхожда първата година от прилагането на схемата за единно плащане, държавите членки могат да преминат към идентификация на земеделските производители, които са допуснати за подпомагане, предвидени в член 33 от Регламент (ЕО) № 1782/2003, както и към временно установяване на сумите и броя на хектарите, както е предвидено съответно в член 34, параграф 1, букви а) и б) от същия регламент, както и към предварителна проверка на условията, предвидени в параграф 5 от настоящия член.

[...]

4. Окончателното установяване на правата за плащане, които следва да бъдат разпределени по време на първата година от прилагането на схемата за единно плащане, е обвързано с подаването на молба по схемата за единно плащане в съответствие с член 34, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1782/2003.

Няма да бъде възможно окончателното прехвърляне на права за плащане преди окончателното определяне на правата за плащане.

[...]

Земеделските производители могат да подадат, след окончателното определяне на правата за плащане, заявления по схемата [на единно] плащане на базата на неокончателните права за плащане, установени от страна на държавите членки или получени посредством договорната клауза, посочена в член 17 или в член 27.

[...]

8. Освен за целите на установяването на правата за плащане от националния резерв, посочен в членове 6 и 7 и членове 18—23а, и без да се засягат разпоредбите на параграфи 5 и 6 от настоящия член, нито един парцел не е нужно да се декларира за целите на установяването на правата за плащане. Декларирането на парцелите, посочено в член 44, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1782/2003, следва да се прилага за целите на кандидатстването за плащане във връзка с правата за плащане по схемата [на единно] плащане“.

- 23 Регламентът за прилагане е отменен и заменен с Регламент (ЕО) № 1120/2009 на Комисията от 29 октомври 2009 година за определяне на подробни правила за прилагането на схемата за единно плащане, предвидена в дял III от Регламент № 73/2009 (ОВ L 316, стр. 1), в сила от 9 декември 2009 г.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 24 Преди влизането в сила на схемата на единно плащане г-н Feakins обработва стопанство в Spang, Англия, за което получава различни плащания по схеми за подпомагане на производството, предвидени в приложение VI към Основния регламент.
- 25 През 2001 г. се налага целия отглеждан от него добитък да бъде заклан поради епидемия от шап, след което стопанството му е използвано като място за обезвреждане на трупове. Епидемията от шап през 2001 г. и 2002 г. не му позволява да възстанови стадата си с добитък. След влизането в сила на схемата на единно плащане г-н Feakins обаче придобива право съгласно член 40 от Основния регламент референтната му сума да бъде изчислена единствено на базата на незасегнатата от шап година от референтния период, а именно 2000 г. В резултат на това му е определена референтна сума в размер на 232 744 EUR.
- 26 През ноември 2002 г. г-н Feakins придобива две стопанства в Шотландия — в Langburnshields и в Tythehouse, отдадени под аренда за срок, изтичащ през 2006 г.
- 27 На 14 март 2005 г. г-н Feakins подава молба до Scottish Ministers за прогнозно определяне на правата на плащания от националния резерв за двете стопанства в Шотландия. Г-н Feakins твърди, че се намира в конкретната хипотеза на член 22, параграф 2 от Регламента за прилагане, тъй като по време на референтния период е закупил земи, отдадени под аренда на трети лица, с намерението след изчитането ѝ да започне там селскостопанска дейност.
- 28 В отговор на молбата му Scottish Ministers определя прогнозна референтна сума за права на плащане от националния резерв в размер на 95 146 EUR. Съгласно член 12, параграф 4 от Регламента за прилагане тези права обаче могат да бъдат установени окончателно и да послужат като основание за извършване на плащания едва след влизането във владение на съответните стопанства и декларирането на съответстващия им брой хектари в молба за помощи по Интегрираната система за администриране и контрол (наричана по-нататък „формулярът по ИСАК“).

- 29 Г-н Feakins декларира стопанството в Langburnshields във формуляра си по ИСАК за май 2005 г., а това в Tythehouse — в този от май 2007 г., след като влиза във владение на тези стопанства съответно на 10 март 2005 г., тоест преди изтичането на срока на договора за аренда по силата на постигнато с арендатора споразумение, и на 28 ноември 2006 г. Той запазва правата си на плащане за английското си стопанство в Sparum, което отдава под аренда на трето лице.
- 30 При тези условия референтната сума, определена на г-н Feakins за английското му стопанство, е прехвърлена от Англия към Шотландия. Scottish Ministers обаче му отказват да му предоставят допълнителни права от националния резерв въз основа на правилото за най-високата стойност по член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане. Всъщност прилагането на член 40 от Основния регламент му предоставя право на по-висока референтна сума за английското му стопанство, отколкото той има право да получи за шотландските си стопанства на основание член 22, параграф 2 от Регламента за прилагане.
- 31 Г-н Feakins сезира Scottish Land Court, като твърди, че тълкуването на член 18, параграф 2 от Scottish Ministers е неправилно. Според него дори и да се предположи, че същото е правилно, посочената разпоредба е невалидна.
- 32 Запитващата юрисдикция счита, че съществуват съмнения относно тълкуването и валидността на член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане.
- 33 При тези условия Scottish Land Court решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли член 18, параграф 2 от Регламента [за прилагане] да се тълкува в смисъл, че се прилага:
- а) когато земеделски производител отговаря на условията за прилагане на две или повече от следните разпоредби: член[ове] 19[—]23а от [...] Регламента [за прилагане] и член 37, параграф 2, член 40 и член 42, параграфи 3 и 5 от [Основния] регламент или единствено
  - б) когато земеделски производител отговаря на условията за прилагане на две или повече от следните разпоредби: член[ове] 19[—]23а от [...] Регламента [за прилагане] или отделно на две или повече от следните разпоредби: член 37, параграф 2, член 40 и член 42, параграфи 3 и 5 от [Основния] регламент?
- 2) Ако се тълкува по начина, посочен в [първи въпрос, подточка а)], член 18, параграф 2 [от Регламента за прилагане] невалиден ли е изцяло или частично на едно от двете или и на двете следни основания, посочени от жалбоподателя:
- а) при приемането на Регламента [за прилагане] Комисията не е имала правомощия за приемане на член 18, параграф 2 [от този регламент] в този смисъл или
  - б) при приемането на Регламента [за прилагане] Комисията не е посочила мотиви за член 18, параграф 2 [от този регламент]?
- 3) Ако член 18, параграф 2 [от Регламента за прилагане] се тълкува по начина, посочен в [първи въпрос, подточка а)], и отговорът на [втория] въпрос [...] е отрицателен, прилага ли се член 18, параграф 2 [от Регламента за прилагане], когато земеделски производител е получил временно одобрение за разпределение на права за плащане за стопанство от националния резерв по член 22 от Регламента [за прилагане] на Комисията през 2005 г., но ги е декларирал във формуляра по [ИСАК] едва през 2007 г., когато е встъпил във владение на стопанството?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 34 С първия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска кумулирането на ползи по две или повече от посочените в същия член разпоредби от Регламента за прилагане и от Основния регламент, в това число и кумулирането на ползи по една разпоредба от всеки един от тези два регламента или пък посоченият член не допуска кумулиране на ползи по две или повече релевантни разпоредби само от един и същи регламент.
- 35 При тълкуването на разглежданата разпоредба трябва да се вземе предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ и целите на правната уредба, от която тя е част (вж. по-специално решение Германия/Комисия, C-156/98, EU:C:2000:467, т. 50, и решение Chatzi, C-149/10, EU:C:2010:534, т. 42).
- 36 По отношение на текста на член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане следва да се отбележи, че видно от първата част и от заглавието на разпоредбата, правилото за „най-високата стойност“ се прилага само по отношение на „земеделски производители в специфична ситуация“, определени в параграф 1 от същия член като земеделски производители, предвидени в членове 19—23а от същия регламент.
- 37 По този начин приложното поле на член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане е ограничено само до ситуациите, които отговарят на условията за прилагане на поне един от членове 19—23а от същия регламент, като използването на израза „два или повече“ преди самото посочване на членовете означава, че прилагането на правилото за „най-високата стойност“ е обусловено от изпълнението на условията за прилагане на поне още един от тези членове.
- 38 При тези условия изразът „два или повече“ може логично да се свърже само с членове 19—23а от Регламента за прилагане, но правилото за „най-високата стойност“ се прилага също и когато земеделски производител в една или няколко от определените в тези членове „специфични ситуации“ отговаря и на условията за прилагане на една или повече от релевантните разпоредби от Основния регламент.
- 39 Ето защо следва да се приеме, че член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане се прилага когато земеделски производител в специфична ситуация, който следователно вече отговаря на условията за прилагане на поне един от членове 19—23а от този регламент, отговаря също и на условията за прилагане:
- на поне още една разпоредба от посочените членове 19—23а или
  - на поне една от разпоредбите на член 37, параграф 2, член 40, член 42, параграф 3 или член 42, параграф 5 от Основния регламент.
- 40 Това тълкуване се потвърждава от структурата и целите на разпоредбата, разглеждана в главното производство, както и на правната уредба, в която тя се вписва.
- 41 В това отношение следва да се отхвърли доводът на г-н Feakins, че релевантните разпоредби от Основния регламент и от Регламента за прилагане преследват различни цели и че следователно член 18, параграф 2 допуска кумулирането на ползи по една от разпоредбите от единия и по една от разпоредбите от другия регламент.

- 42 Всъщност, както се отбелязва в точка 42 от заключението на генералния адвокат, разпоредбите от Основния регламент и тези от Регламента за прилагане, посочени в член 18, параграф 2 от последния, имат една и съща цел — да компенсират неблагоприятните последици, които земеделски производител би претърпял, ако при определянето на референтната сума се вземат предвид само плащанията, получени от него през референтния период 2000—2002 г.
- 43 Разграничаването между релевантните разпоредби от Основния регламент и тези от Регламента за прилагане изглежда още по-трудно, като се има предвид факта, че член 42, параграфи 3 и 5 от Основния регламент, също както и разпоредбите от Регламента за прилагане, се отнася до ситуации, предоставящи право на разпределяне на права от националния резерв, и че член 19 от Регламента за прилагане се отнася до особената ситуация на някои млекопроизводители, попадащи в приложното поле на член 40 от Основния регламент.
- 44 Впрочем членове 19—23а от Регламента за прилагане представляват само уредба по прилагането на член 42, параграф 4 от Основния регламент, поради което и двете разглеждани групи разпоредби се различават единствено по акта, в който се съдържат.
- 45 Поради това на първия въпрос следва да се отговори, че член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане трябва да се тълкува в смисъл, че се прилага, от една страна, когато земеделски производител отговаря на условията за прилагането на два или повече от членове 19—23а от Регламента за прилагане, и от друга страна, когато земеделски производител, който отговаря на условията за прилагането на поне един от членове 19—23а от този регламент, отговаря също и на условията за прилагането на поне една от разпоредбите на член 37, параграф 2, член 40, член 42, параграф 3 и член 42, параграф 5 от Основния регламент.

По втория въпрос

- 46 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане, тълкуван съгласно отговора на първия въпрос, е валиден с оглед на принципите на предоставена компетентност и на равно третиране, както и на установеното в член 296 ДФЕС задължение на Комисията за мотивиране.
- 47 По отношение на валидността на разпоредбата, разглеждана в главното производство, с оглед на принципа на равно третиране следва да се напомни, че посоченият принцип изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако разграничаването им не е обективно обосновано (вж. по-специално решение Elbertsen, C-449/08, EU:C:2009:652, т. 41 и решение Franz Egenberger, C-313/04, EU:C:2006:454, т. 33).
- 48 Член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане обаче установява разлика в третирането между, от една страна, земеделски производител, който е бил засегнат от извънредни обстоятелства, предоставящи му право на коригиране на референтната сума на основание член 40 от Основния регламент, и от друга страна, земеделски производител, който не е бил засегнат от такива обстоятелства и на който определената референтна сума е изчислена въз основа на общото правило, установено в член 37, параграф 1 от Основния регламент. Всъщност, както отбелязва г-н Feakins, разглежданата в главното производство разпоредба поставя първия земеделски производител в по-неблагоприятно положение от втория, тъй като го лишава от възможността да получи референтна сума от националния резерв в допълнение към референтната сума, коригирана съгласно посочения член 40.

- 49 При все това обаче евентуално нарушение на принципа на равно третиране поради различно третиране предполага, че разглежданите положения са сходни по отношение на всички характеризиращи ги елементи (вж. в този смисъл решение *IBV & Cie*, C-195/12, EU:C:2013:598, т. 51).
- 50 Според *Scottish Ministers*, гръцкото правителство и Комисията посоченото условие в случая не е изпълнено.
- 51 В това отношение следва да се напомни, че елементите, които характеризират различните положения, и в този смисъл сходството помежду им, трябва по-специално да бъдат определени и преценени в светлината на предмета и целта на акта, който установява разглежданото различие (вж. в този смисъл решение *Szatmári Malom*, C-135/13, EU:C:2014:327, т. 67). Освен това трябва да бъдат взети предвид принципите и целите в областта, към която се отнася разглежданият акт (решение *Arcelor Atlantique и Lorraine и др.*, C-127/07, EU:C:2008:728, т. 26).
- 52 В случая от съображение 24 от Основния регламент е видно, че с реда и условията за изчисляване на референтните суми, предоставяни на земеделските производители въз основа на схемата за единно плащане, се цели да се гарантира, че преминаването към този режим няма да доведе до промяна на действително плащаните им суми в сравнение с получаваните от тях до този момент по различните схеми за преки плащания.
- 53 С оглед на това член 40 от Основния регламент предвижда възможност, когато земеделски производител е засегнат от извънредни обстоятелства по време на референтния период, определен съгласно член 38 от същия регламент, референтната му сума да бъде коригирана с цел гарантиране на равнище на помощи, отговарящо на получаваните от него суми по предишните схеми, и поставянето му в равностойно положение със земеделските производители, които не са били засегнати от такива обстоятелства.
- 54 Ето защо когато земеделски производител, чиято референтна сума е изчислена съгласно член 37, параграф 1 от Основния регламент, и земеделски производител, който има право на коригиране на метода на изчисляване на референтната му сума съгласно член 40 от същия регламент, искат да им бъдат предоставени допълнителни права от националния резерв, се намират в сходни положения с оглед целите на схемата на единно плащане.
- 55 При тези условия следва да се установи дали различното третиране, до което води разглежданата в главното производство разпоредба, може да бъде обективно обосновано.
- 56 Най-напред следва да се напомни, че независимо от широкото право на преценка, с което разполага в областта на общата селскостопанска политика, общностният законодател е длъжен да основе избора си на критерии, които са обективни и са подходящи с оглед на преследваната от разглежданото законодателство цел (вж. в този смисъл решение *Arcelor Atlantique и Lorraine и др.*, EU:C:2008:728, т. 58 и решение *Panellinos Syndesmos Viomichanion Metapoisis Kapnou*, C-373/11, EU:C:2013:567, т. 34).
- 57 Също като *Scottish Ministers* Комисията твърди, че разглежданата в главното производство разпоредба може да бъде обективно обоснована от установеното в съображение 13 от Регламента за прилагане изискване за избягване кумулирането на ползи от отделното разпределяне на права на плащане от различни места на един и същи земеделски производител. Забраната за такова кумулиране служела за защита на финансовите интереси на земеделските производители, чиито референтни суми са изчислени съгласно общото правило по член 37, параграф 1 от Основния регламент. Всъщност при надхвърляне на определените от държавата тавани поради по-голямо предявяване на права от националния резерв по отношение на референтните суми се прилагало линейно намаление на основание член 41, параграф 2 и член 42, параграф 7 от същия регламент.

- 58 В това отношение следва да се отбележи, че предвиденият в посочените две разпоредби механизъм представлява средство за запазване на финансовото равновесие на схемата за единно плащане при спазване на принципа на равно третиране (вж. по аналогия решение Spagl, C-189/89, EU:C:1990:450, т. 28, и решение Pastätter, C-217/89, EU:C:1990:451, т. 19). Намерението да се избягва прилагането на този механизъм не би могло следователно да обоснове нарушаването на посочения принцип.
- 59 Освен това, като предполага отдаване на предпочитание на интересите на земеделските производители, чиито референтни суми са изчислени съгласно общото правило, в ущърб на интересите на тези, чиито референтни суми са коригирани съгласно член 40 от Основния регламент, едно такова намерение е в противоречие с преследваните с разпоредбата цели. С посочения член 40 всъщност се цели, както бе констатирано в точка 53, да се компенсират по-неблагоприятното положение, в което биха изпаднали без прилагането му земеделски производители, засегнати от извънредни обстоятелства, в сравнение с тези, които не са били засегнати от такива обстоятелства.
- 60 Ето защо следва да се констатира, че разглежданата в главното производство разпоредба е приета в нарушение на принципа на равно третиране.
- 61 Без да е необходимо да се разглеждат останалите изтъкнати в хода на производството доводи срещу валидността му, член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане трябва следователно да се обяви за невалиден, предвид това че не допуска земеделски производител, засегнат от извънредни обстоятелства по смисъла на член 40 от Основния регламент, да се възползва както от коригирането на референтната му сума по тази разпоредба, така и от допълнителна референтна сума от националния резерв по членове 19—23а от Регламента за прилагане, докато земеделски производител, който не е бил засегнат от такива обстоятелства и на когото е предоставена референтна сума, изчислена съгласно член 37, параграф 1 от Основния регламент, може да кумулира тази сума с референтна сума от националния резерв по един от членове 19—23а от Регламента за прилагане.

По третия въпрос

- 62 С оглед на отговора на втория въпрос не е необходимо да се отговаря на третия въпрос.

По действието във времето на обявяването на невалидността с решението по преюдициалното запитване

- 63 В съдебното заседание Комисията предявява искане, ако Съдът установи, че член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане е невалиден, да ограничи действието на решението си до жалбоподателя и до всеки друг молител от същия тип.
- 64 В подкрепа на искането си Комисията обръща внимание на Съда върху тежките финансови последици от едно такова негово решение. От една страна, поставянето отново под въпрос на практически вече извършени плащания за период от десет години щяло да изправи държавите членки пред сериозни трудности и противоречало на принципа на правна сигурност. От друга страна, предвид принципа на бюджетна дисциплина задължението за преизчисляване на тези плащания щяло да окаже влияние върху цялостното финансиране на общата селскостопанска политика.
- 65 Когато императивни съображения, свързани с правната сигурност, обосновават това, съгласно член 264, втора алинея ДФЕС, приложим по аналогия и за преюдициално запитване за преценка на валидността на актове на Съюза на основание член 267 ДФЕС, Съдът разполага с

право на преценка, за да посочи във всеки конкретен случай последиците от разглеждания акт, които трябва да се считат за окончателни (вж. по-специално решение *Régie Networks*, C-333/07, EU:C:2008:764, т. 121, и решение *Volker und Markus Schecke и Eifert*, C-92/09 и C-93/09, EU:C:2010:662, т. 93).

- 66 При липсата обаче на каквато и да било информация относно броя на земеделските производители, които евентуално биха имали право да претендират допълнителни плащания след обявяването на невалидността на член 18, параграф 2 от Регламента за прилагане, и относно размера на тези плащания, от преписката по делото не следват каквито и да било императивни съображения, свързани с правната сигурност, обосноваващи ограничаване на действието във времето на обявяването на невалидността на тази разпоредба.
- 67 При тези условия действието на настоящото решение не следва да бъде ограничавано във времето.

По съдебните разноски

- 68 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) Член 18, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 795/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за определяне на подробни правила за прилагането на схемата за единно плащане, предвидена в Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители, изменен с Регламент (ЕО) № 1974/2004 на Комисията от 29 октомври 2004 година, трябва да се тълкува в смисъл, че се прилага, от една страна, когато земеделски производител отговаря на условията за прилагане на два или повече от членове 19—23а от Регламента за прилагане, и от друга страна, когато земеделски производител, който отговаря на условията за прилагане на поне един от членове 19—23а от този регламент, отговаря също и на условията за прилагане на поне една от разпоредбите на член 37, параграф 2, член 40, член 42, параграф 3 и член 42, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 година относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители и за изменение на Регламенти (ЕИО) № 2019/93, (ЕО) № 1452/2001, (ЕО) № 1453/2001, (ЕО) № 1454/2001, (ЕО) 1868/94, (ЕО) № 1251/1999, (ЕО) № 1254/1999, (ЕО) № 1673/2000, (ЕИО) № 2358/71 и (ЕО) № 2529/2001.
- 2) Член 18, параграф 2 от Регламент № 795/2004, изменен с Регламент № 1974/2004, е невалиден, предвид това че не допуска земеделски производител, засегнат от извънредни обстоятелства по смисъла на член 40 от Регламент № 1782/2003, да се възползва както от коригирането на референтната си сума по тази разпоредба, така и от допълнителна референтна сума от националния резерв по членове 19—23а от Регламент № 795/2004, изменен с Регламент № 1974/2004, докато земеделски производител, който не е бил засегнат от такива обстоятелства и на когото е предоставена референтна сума, изчислена съгласно член 37, параграф 1 от Регламент

№ 1782/2003, може да кумулира тази сума с референтната сума от националния резерв по един от членове 19—23а от Регламент № 795/2004, изменен с Регламент № 1974/2004.

Подписи